

Valtiontalouden tarkastusvirasto
kirjaamo@vtv.fi

D/498/04.07.02/2025

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen lausunto sopimusperusteisen palokuntatoiminnan ohjaus -tarkastuskertomusluonnoksesta

Yleiset huomiot

Lausuntopyyntö on osoitettu Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle. Lausunto on valmisteltu Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksessa, koska pelastuslain (379/2011) 25 §:n mukainen sopimuspalokuntatoiminta on osa alueen pelastustoimea ja kuuluu pelastuslaitoksen ohjaukseen.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue pitää hyvänä, että pelastustoimea ja tässä yhteydessä erityisesti sopimuspalokuntatoiminnan ohjausta tarkastellaan riippumattomasti pelastustoimen ulkopuolelta.

Lausuntopyynnössä on pyydetty ottamaan erityisesti kantaa tarkastuskertomusluonnoksessa esitettyihin suosituksiin.

Suosituks

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue pitää tarkastuskertomuksessa esitettyjä suosituksia pääosin perusteltuina ja kannatettavina. Kuten tarkastuskertomuksessa todetaan, sopimuspalokuntien toiminnassa, toimintaedellytyksissä ja toimintaympäristöissä on valtakunnallisesti merkittäviä eroja. Tämän vuoksi valtakunnallisen normiohjauksen laatiminen riittävän yksityiskohtaiseksi sekä yhteismitallisten mittareiden määrittely kaikille alueille

on haasteellista. Esimerkkinä tästä voidaan pitää raportissa mainittua sopimuspalokuntia koskevaa fyysisen toimintakyvyn arviointia koskenutta ohjevalmistelua, jota ei lausuntokierroksen jälkeen viety eteenpäin.

Suositus sopimuspalokuntien toimintaedellytysten yhdenmukaistamisesta valtakunnallisesti on kannatettava. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää kuitenkin, että valtakunnalliset tavoitteet huomioidaan myös pelastustoimen rahoitusratkaisuissa. Muussa tapauksessa hyvinvointialueiden mahdollisuudet toteuttaa kehittämistoimenpiteitä ja vastata valtakunnallisiin odotuksiin vaihtelevat käytettävissä olevien resurssien perusteella. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue pitää lisäksi tärkeänä, että sopimuspalokuntatoimintaa koskevaa valtakunnallista tietopohjaa, käsitteistöä ja seurantatietoa kehitetään siten, että eri alueiden toimintaa ja toimintaedellytyksiä voidaan arvioida nykyistä yhdenmukaisemmin ja vertailukelpoisemmin.

Samalla on tärkeää, että valtakunnallinen ohjaus jättää hyvinvointialueille riittävästi mahdollisuuksia huomioida alueelliset erityispiirteet ja paikalliset toimintamallit. Sopimuspalokuntatoiminnan pitkäjänteinen kehittäminen edellyttää viranomaisohjauksen ja riittävän rahoituksen lisäksi uusien toimijoiden rekrytointia ja vapaaehtoisten sitoutumista, joihin voidaan vaikuttaa vain osittain viranomaiskeinoin.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue pitää tärkeänä, että sopimuspalokuntatoiminnan valtakunnallista kehittämistä jatketaan yhteistyössä sisäministeriön, pelastuslaitosten ja sopimuspalokuntien kanssa siten, että ratkaisuissa huomioidaan sekä kansalliset tavoitteet että alueelliset olosuhteet.

PL 33, 02033 LÄNSI-UUDENMAAN HYVINVOINTIALUE

PB 33, 02033 VÄSTRA NYLANDS VÄLFÄRDSOMRÅDE

luvn.fi